

Прыгоды беларускіх бібліятэкару ў акіянам

Частка VI

ЗША

Дэлегацыя айчынных бібліятэкару павала ў ЗША. Нататкі ад візіту — ад адной з яго ўдзельніц.

(Заканчэнне.
Пачатак у №№ 7 — 9, 12, 13.)

Захапленнем апошняга дня ў Міннеапалісе стаў універсітэт штата Мінесота. З раніцы пазнаёміліся з работай яго Даследчага цэнтра гісторыі эміграцыі ўніверсітэта. Вельмі ўразіла сковішча, якое размешчана на 30-метровай глыбіні ў штучна створаных пячорах з вапняку. Як адзначыла куратар цэнтра, вапняк стварае ідэальны асяродак для забеспячэння захаванасці дакументаў. Не ведаю, як з нагоды тэмпературна-вільготнаснага рэжыму, але прызнаюся шчыра, знаходзіцца там было страшнавата. Другім яркім уражаннем стала наведванне цэнтра медыцынскіх інструментаў, дзе нам наглядна прадэманстравалі, як сучасныя тэхналогіі дапамагаюць ажыццяўляць унікальныя медыцынскія аперацыі.

Нарэшце — бібліятэка ўніверсітэта. Зачараўвалі не толькі і не столькі яе памяшканне і аbstаяванне, колькі нейкае асаблівае адчуванне свабоды ад умоўнасцяў, якое проста

лунала ў паветры. Бібліятэка адкрыта для наведвання з 7-й раніцы да 3-й ночы. Тут ёсьць усе ўмовы, каб папрацаўца і адпачыць, уключаючы лабараторию віртуальнай реальнасці. Не дзіўна, што нават а 3-й ночы студэнты не хоць сышодзіць.

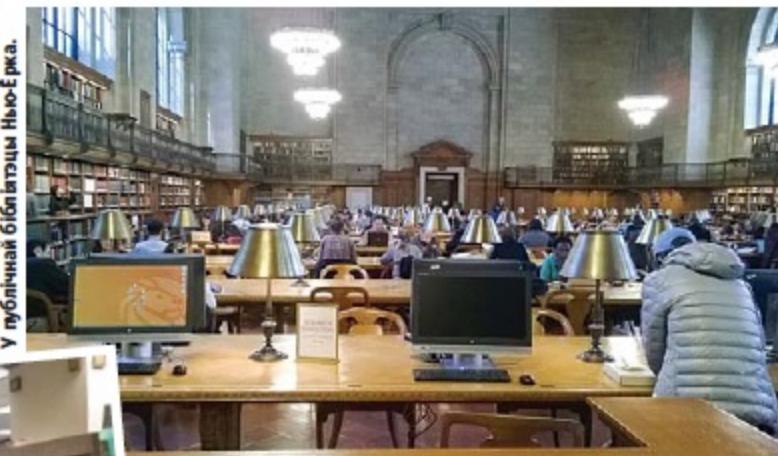
У адной з кніжных крамаў Міннеапаліса атрымалася паглядзець на літаратурнае прадзюсаванне ў дзеянні. Чаго там толькі няма на тэму Гары Потара! Цацкі, шалікі, шапкі, майкі, шкаргеткі, заплечнікі, кашалькі... і нават парасоны!

Наведалі Нью-Ёрскую публічную бібліятэку. Тут усё дыхае гісторыя! Нават мэблі практична не змяніліся з часу адкрыцця установы ў 1911 годзе. Размах жа адчуваецца ва ўсім: і ў пышных інтэр'ерах, і ў аб'ёме функцыі, якія там рэалізуецца. Фонд — больш за 45 мільёну экзэмпляраў, 92 філіялы, 2 тысячи супрацоўнікаў.

Рэалізуецца мноства праграм, пачынаючы ад навучання персаналу, працы з эмігрантамі, і заканчваючы разнастайнымі праектамі для моладзі. Сярод іх мне здалася не зусім звычайнай для бібліятэкі праграма падоўжанага дня. Мы ўсе прызыўчайліся да

Эзучальная месца для індывидуальнай працы у бібліятэцы ўніверсітэта Мінесоты.

Кнігарня Міннеапаліса: літаратурнае прадзюсаванне ў дзеянні!

"прадлёнкі" ў школе. А тут яна — у бібліятэцы. Прыйчым з дзецьмі працуець педагогі, якія — у штаце ўстановы. Чатыры

дні на тыдзень з 15-й да 18-й школьнікі 6 — 18 гадоў могуць прыйсці ў бібліятэку, дзе ім дапамогуць падрыхтаваць хатніе заданні, раскажуць або пакажуць нешта цікавае.

Сустрэліся з рэдакцыяй "Library Journal". Уразіла літаральна ўсё, пачынаючы ад сталага ўзросту выдання (140 гадоў), колькасці падпісчыкаў (каля 20 тысяч) і заканчваючы аўтаматамі работы, якую яны ажыццяўляюць. Нароў-

ні з публікацый аналітычных матэрыялаў, навінавых артыкулаў, часопісу супрацоўніцтве з "School Library Journal" праводзіць штогодовыя даследаванні, прысвечаныя розным аспектам дзеяніасці бібліятэк.

Акрамя таго, у кожным выпуску выдання публікуюцца рэцензіі на новыя кнігі і базы даных, якія выпускаюцца ў краіне. Рэцензія не вялікая (100 — 150 слоў), але кожная змяшчае выснову аб мэтазгоднасці або немэтазгоднасці набыцця інфарма-

цыйнага рэурсу ў фондах бібліятэк. Вельмі цікавым мне здаўся механізм рэцензування. Аказваецца, у часопіса ёсьць сетка рэцензентаў па ўсёй краіне — каля 2 тысяч бібліятэкаў і іншых спецыялістаў у сферы інфармацыі (у асноўным — валанцёры). У год — больш за 6 тысяч рэцензій. З улікам таго, што часопіс выходзіць 20 разоў на год, няцяжка здагадацца, якую складаную працу "пракручвае" рэдакцыя да кожнага выпуску.

Цікава, што выдавецтвы самі, у аснове сваёй, зацікаўленыя ў тым, каб кнігі, якія яны выпускаюць, былі прапарэцензованы. Іншыя і зразумела, бо апублікованне рэцензіі — таксама від рэ-

кламы, прычым практична бясплатны для выдавецтва. Калі, вядома, не лічыць асобнік, які дасылаецца на рэцензуванне. Дарэчы, пасля гэтых асобнік передадзецца ў добрачынную краму для дапамогі бедным і маламаёмысным. Выдатная ідэя, праўда?

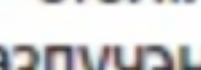
Вось і завяршаюцца прыгоды беларускіх бібліятэкару ў Амерыцы: 8 самалётаў, 5 штатаў, каля 35 прафесійных візітаў і незлічоная колькасць дружкаўлюбных асоб. Мы столькі ўсяго ўбачылі і пачули за час нашага знаходжання, што да паездкі ў Бруклінскую публічную бібліятэку, якая адбылася ў апошні дзень, я, прызнаюся шчыра, стварылася спачатку з пэўнай доляй скептыцызму. Хіба засталося яшчэ нешта, чаго мы не бачылі?

Аказваецца, засталося!

Як і ў большасці ўбачаных бібліятэк, тут праходзіць мноства сацыякультурных мерапрыемстваў, вядзецца вялікая праца з эмігрантамі, з дзецьмі па развіцці інфармацыйнай пісьменнасці. Тут вам акажуць дапамогу ў запаўненні падатковай дэкларацыі, у размеркаванні асабістых фінансаў, напісанні рэзюмэ і гэтак далей.

Але, акрамя ўсяго пералічанага, існуе яшчэ адна паслуга, не зусім звычайная для бібліятэк. А больш да-кладна — зусім незвычайная, прычым паслуга платная — 50 долараў. У выніку яе выканання бібліятэка зарабляе да 1 мільёна долараў у год. Заінтрыгавала?

Дык вось, аказваецца ў Бруклінскай публічнай бібліятэцы існуе служба, у якой за вас запоўняць і адправяць документы для атрымання амерыканскага пашпарта. Паслугу гэтую аказваюць супрацоўнікі бібліятэкі.

Пасля наведвання амерыканскіх бібліятэк значэнне словазлучэння "Бібліятэка без мяжаў" набывае новы сэнс.

**Марына ПШЫБЫТКА,
загадчык навуковадаследчага аддзела
бібліятэказнаўства
Нацыянальнай бібліятэкі
Беларусі**